Ч. 286 Середа 23 грудня 1898 (4 січня 1899). Рік VIII

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенєм оплати почтовоі.

Реклямациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

Передплата у Львові в агенциі дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциі:

на цілий рік	зр.	2·40
на пів року	„	1·20
на чверть року	„	—·60
місячно . .	„	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	зр.	5·40
на пів року	„	2·70
на чверть року	„	1·35
місячно . .	„	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З буковиньского сойму. — Переговори дра Люеґера з правительством. — Ситуация на Угорщині. — Клопоти Американців на Филипинах. — Драйфусада без кінця.)

Буковиньский сойм радив ще вчера і ухвалив 6-місячну провізорию буджетову, памяткову фондацию ім. цісаревої Єлисавети та новелю в справі податків на цїли краєві. Опісля наступив вибір членів виділу краєвого. По кількагодинних нарадах вибрано з помежи партий одноголосно членами виділу краєвого: бар. Мустацу (Румуна) з більшої посїлости, дра Ротта (Нїмця) з міст і палат торговельних; радника висшого суду краєвого Ончюла (Румуна) з громад сїльских і радника висшого суду краєвого Богосевича (Вірмено-Поляка). Заступниками вибрано одного Румуна, двох Русинів і одного Нїмця. Відтак сойм відрочено.

З Відня доносять яко річ можливу, що Рада державна не буде скликана на 12 але аж на 17 с. м. на нову сесию. — N. Montags-Ztg. доносить, що межи дром Люеґером іменем католицко-социяльної партиї, а за посередництвом партиї католицко-людової ведуть ся переговори з ґр. Туном в тій цїли, щоби партия дра Люеґера зблизила ся до правительства. За головне усліве мав др. Люеґер поставити, щоби правительство часть доходів державних з Відня віддало громаді столицї державы.

Як ми то вже доносили, угорский парлямент розійшов ся не ухваливши анї буджету анї провізориї буджетової на сей рік. Можна отже було припускати, що податки не будуть правильно впливати. Тимчасом стало ся инакше. Прихильники лїберальної партиї заманїфестували свою солїдарність з тою партиєю в той спосіб, що стали громадно сплачувати податки. В касах податкових була вчера така глота, що урядники не могли дати собі ради. Приношено не лиш залягаючі податки, але й податок за сей рік. Межи иншими явив ся був і Йокай, котрий промавляв до публики і дякував їй за виявлений сим способом доказ патріотизму. В урядах податкових заплачено вчера далеко більше податків, як того самого дня минувшого року. В уряді податковім в середмістю заплачено 5.312 корон податку, підчас коли торік того дня заплачено лиш 104. В одній з мадярских ґазет оголосив Йокай таку відозву: Вичитавши зарядженє мінїстра скарбу, щоби здержати екзекуциї всїх залягаючих податків, поспішив я сейчас до уряду податкового, і заплатив весь залягаючий податок за минувший рік, а також податок за три місяцї сего року. Взиваю кождого, хто дійстно любить вітчину і кому дорогі честь і кредит краю, щоби пішов за моїм приміром і без примусу заплатив податки, котрі не платить правительству але вітчинї. Маю надію і єсьм глубоко переконаний, що всї правдиві патріоти поступлять в тім дусї. — Підписано: Др. Маврикий Йокай, горожанин платячий податки.

Американцям грозить на Филипиньских островах поважний клопіт. Місцеві жителї зачинають всюди бурити ся против Американців. Проводир повстанців Аґінальдо десь щез і здає ся орґанїзує нове повстанє. Людність на острові Люццон зброїть ся і лагодить ся до опору против Американців. Бюро Райтера доносить з Манїлї, що там приплив американьский корабель, котрий привіз вісти, що положене на острові Ільоільо єсть дуже критичне. Побереже порту обсадили узброєні місцеві жителї. Ґенерал Мілєс зажадав був від повстанців, щоби они до 30 грудня видали місто і відкинув всяку проволоку. У відповіди на то жадане повстанцї узброїли ся щоби ставити опір. — Три американьскі кораблї стоять готові до бою. В хвили коли ся вість наспіла в Манїлї до Европи, на Филипиньских островах мабуть наново закипіла війна.

Siécle доносить: Зізнанє двох мужів державних переслухуваних минувшого тиждня, доставили трибуналови касацийному доказ нових, много значних ревеляций о ролї, яку грав Паті де Клям в справі Драйфуса. Трибунал впав на слїд нових фальшовань дипльоматичних. Акти ті були первістно автентичні і доказували правду; пізнїйше сфальшовано їх в інтересї неправди. Сфальшованє відкрито через порівнанє письм мінїстерства справ заграничних з такими самими в мінїстерстві війни.

Новинки.

Львів дня 3-го січня 1899.

— **Іменованя.** П. Намістник іменував полїцийних канцелїстів: Ант. Горака і Т. Енгельмана офіциялами полїцийними, а вахмістра жандармериї Ад. Обтуловича, рахункового підофіцира В. Ляхнїта і вахмістра В. Визимирского канцелїстами при полїциї в Кракові. — Виділ краєвий іменував практикантами технїчними окінчених технїків Ад. Юнгу і Мар. Прокоповича.

СТАРИЙ УНЇФОРМ.

(З француского — Франсоа Коппе.)

Жан Відаль, бувший підофіцир, котрому відтяли ліву руку в італїяньскім походї, але котрий своєю правою рукою дуже гарно писав, працював разом зі мною в тій самій канцеляриї мінїстерства війни.

Відаль був правдивий вояк, з щирим серцем. Хоч не мав ще 40 лїт, то однако звали колишнього жуава „батьком Відалем“, назвище, що не так походило з довірочности, як з почитаня.

Він взяв іменно до себе, мимо своєї малої пенсиї, повдовілу сестру з дїтьми, і не позволяв собі майже нїчого, щоби лиш могти сю родину удержати.

Я мешкав на тім самім передмістю, що й він, тож нераз ішли ми разом тою самою дорогою, а при тім він оповідав менї заєдно про свої походи. Як було коли дуже горячо, то я просив батька Відаля на склянку абсинту, на що він собі нїколи не позваляв з ощадности. Випивши таку склянку, ставав Відаль підохочений і був тодї дуже бесїдливий.

Коли ми одного вечера ішли бульваром Гренейль — батько Відаль випив нинї аж дві чарки абсинту — став він нагле перед одним крамом, де висїло множество старих унїформів. Відаль вхопив мене рукою за рамя і показав окалїчілим раменем на один кабат; то був унїформ одного африканьского офіцира.

— Дивіть, то унїформ мого полку.... кабат капітана.

Він приступив близше і оглянув числа на ґузиках.

— Так, так, то мій полк.

Нагле вдивив ся в землю і прошепотів: „Боже, колиб то був єго унїформ“.

Скоро обернув він кабат на другий бік і я побачив на плечи малу дірку з чорними берегами; походила она певно від кулї, а чорний знак від скріплої крови.

— То погана рана — сказав я до Жана Відаля, що вже пустив кабат і ішов дальше, опустивши голову.

Я знав, що він оповість менї якусь пригоду, отже щоби єго заохотити, замітив я:

— Атжеж офіцири від жуавів не дають ся з заду стріляти.

Але він, здавало ся, не чув мене, лиш бурмотів під носом:

— І яким сьвітом дістав ся він сюди?.... Таж то добрий кусень з побоєвища під Меленяно на бульвар Ґренейль.

Правда, суть такі, що обдирають трупи.... але чому як раз сюди.... два кроки від войскової академиї, де стоїть єго полк і тамтого. Він певне сюди вже переходив.... мусїв же єго пізнати.

— Але батьку Відаль, виж мене просто берете на муки! Щож то властиво? Як стоїть дїло з тим перестрілєним унїформом?

Підофіцир був би менї певне нїколи тої пригоди не оповів, колиб не був випив дві чарки абсинту; але подивившись недовірчиво, надумав ся видко инакше, бо так розпочав:

— Ну, ви розумний чоловік і зможете менї відтак сказати, чи я добре зробив.... Другого не хочу виявляти, бо ще живе. Я назву єго прозвищем, яке він мав в полку: „Пияк“. Так єго звали і справедливо, бо він волочив ся по всїх шинках і умів пити!.... Отже він був підофіцирем в 4-тій компаниї 2-го батальону, де я був фурієром, і стояв коло мене в рядї.... То був добрий вояк, але й завадияка, якого пошукати. Єго сиві як сталь очи говорили кождому, що тому чоловікови треба уступати з дороги....

Отже коли я прийшов до батальону, скінчив ся єго час служби; але він капітулював, велїв собі зараз виплатити премію і волочив ся три днї по найпослїднїйших дїльницях Альжиру, аж принесли єго до касарнї з великою на голові раною від шаблї. Бив ся з кількома вояками від трену. Коли „пияк“ був знов на ногах, замкнено єго на 14 днїв і обрізано єму звіздки. Він стратив їх був вже другий раз. Єго були би вже давно зробили офіцирок, бо походив з доброї родини і одержав добре виховане, колиб лиш був лїпше поводив ся... За півтора року дістав знов звіздки, бо

— **Памятник для бл. п. Цісаревої Елисавети** виставила громада Держів, жидачівского повіта, за почином ради громадскої і з громадских фондів. Памятник викутий з білого каменя, уставлений перед церквою, представляє ся величаво. На трех порогах здіймає ся обеліск, на котрім уміщено хрест з розпятєм Ісуса Христа. На долині обеліска викуто серце пробите штилетом, а повисше серця уміщено такий напис в рускім язиці: „Громада Держів на памятку смерти бл. п. Цісаревої Елисавети дня 10 вересня 1898“. Посьвячення при великім здвиґу місцевого населення і довхрестних громад довершив о. Константин Сгроцкий, декан з Рудник, при співучасти місцевого пароха о. Вергановского і о. Кузьмича пароха з Пасічної та о. Салезия, кармелита з Роздолу. Торжество в присутности п. старости закінчило ся красноріrчивою промовою о. Сгроцкого, котра до глубини тронула присутних.

— **Народне шкільництво в Австриї.** В 1848 році ходило в Австриї до народних шкіл 1,425.000 дітий, в 1875 р. 2,150.000, а в 1896 р. 3,400.000 (1,700.000 хлопців і 1,690.000 дівчат). Кошти народного шкільництва виносили в згаданих лїтах: 2,800.000—9,000.000—45,000.000 зр. Не ходило до школи в тих лїтах: 32, 20 і 8%; з того в Галичині 85, 72 і 23 процент, а на Буковині 86, 79 і 24 процент. Анальфабетів, що переступили 6-ий рік житя, було в відношеню до загалу людности в 1848 році: в цїлій Австриї 38 процент; в Галичині 88 процент; на Буковині 90 процент. В 1886 році було їх в цїлій Австриї 21 процент; в Галичині 60 на Буковині 70, а в Чехії 4 процент. Учительский персонал в цїлій Австриї числив в 1848 році 18.980 осіб а в 1896 році 70.000 (між тим 19.040 учительок).

— **Читальня „Просьвіти“** завязала ся перед двома місяцями в селї Шили, збаражского повіта. Читальня — як нам звідтам пишуть — красно розвиває ся і має 75 членів. Товариство „Просьвіта“ обдарувало читальню книжочками свого виданя.

— **З Збаражчини пишуть нам:** Вислужені ветерани і резервісти в громаді Шили, котрі одержали памяткові медалї, устроїли дня 13-го грудня 1898 своїм коштом Богослуженє за здоровлє Є. Вел. Цісаря, а відтак зійшли ся в громадскій канцелариї, де містить ся і читальня і там при скромній перекусці забавляли ся, відсьпівавши кілька народних пісень, гимн народний і многолїтство Є. Вел. Цісаревы. Всїх присутних було до 70 осіб.

— **Дефравдация.** В Коломиї здефравдував Михайло Жупник, офіциял податкового уряду лист заставний Товариства кредитового земского на 10.000 корон і утік. Жупник, товстий мужчина, чорнявий, з повним лицем, має високе чоло і короткий ніс. Носить цвікер.

— **Самоубийство в поїздї.** Вчера в поїздї зелїзничім, що ішов зі Львова до Стрия около 10-ої години рано, роздав ся перед в'їздом на стацию Николаїв вистріл в одній переділці 2-ої кляси. По задержаню поїзду і отвореню вагона найдено в нїм поручника оборони краєвої з перестріленою головою, що лежав непритомний, але давав ще слабі знаки житя. Відчеплено віз від поїзду і візвано лїкаря, а відтак відвезено смертельно раненого найблизшим поїздом до войсковго шпиталю у Львові. Як пересьвідчено ся з поліцейного листу, самоубийником єсть поручник Л. з Золочева. Він пише, що одинокою причиною самоубийства єсть переслїдоване старшини, одначе рівночасно заявляє, що повіреної собі каси не нарушив. Вправдї недостає там около двох тисячів зр., але він їх не забрав, лише з мести спалив в печи.

— **Найлучший отець.** Перед кількома лїтами якийсь Reverdy записав містови Парижеви значну квоту гроший, щоби процента з тої суми що пять лїт виплатити найлїпшому отцеви родини робітничої. Сего року припала власне нагорода. Зголосило ся 68 кандидатів з 466 дїтьми. Остаточно признано нагороду в 3000 франках ремісникови Ванденбрукови, батькови 14 дїтий (двоє умерло), а то 7 синів і 7 дочок. Батько з заводу швець, має 45 лїт, мати 39, найстарша дочка 22 роки, а наймолодша 14 місяців. Отець заробляє дневно 8 франків, котрими перед 6 роками удержував себе, жінку і 12 дїтий. Тепер найстарша дочка і син заробляють самі на себе.

— **Дивний спосіб.** Один богатий дивак в Бруклинї в оригінальний спосіб обдарував убогих людий. Именно по его смерти найдено в его завіщаню між иньшим також одну рубрику, аби розпродати на лїцитациї полишені по нїм 171 пар майже не пошених штанів, але лише убогим робітникам. Зроблено після его волї. Один робітник, купивши штани, заглянув до їх кишені і найшов там 1000 долярів. Другі побачили те, почали собі шукати по кишенях і на диво кождий найшов 1000 долярів. Спадкоємці видали тим бідакам процес о зворот долярів, але зовсїм его програли.

— **Збирач поцїлуїв.** Нїхто не зібрав в своїм житю тілько поцїлуїв, як молодий американьский офіцир Гобзон, що недавно доказав геройского дїла в американьско-іспаньскій війнї. Причинив ся він именно затопленем американьского корабля Merimaca до побіди Американців. Від тоді гомонить широко похвальна пісня про сего героя від океану до океану в цїлих Сполучених Державах. Дневники хвалять его цїлими шпальтами, тисячі его фотоґрафій розійшло ся по краю, а зі всїх сторін наплинають до него листи з осьвідчинами гарних Американок. Послїдними часами дав він по ріжних містах відчити, на котрих не стає місць задля великого здвигу цікавих, побачити новочасного героя. В Чікаґо приключило ся, що при кінци відчиту дві дочки високого урядника вискочили на естраду і зачали Гобзона з одушевленєм цїлувати. Слїд за ними цїла юрба молодих панночок впала на трибуну і стали тиснути ся до щасливого прелєгента та обсипувати его поцїлуями. Були би розцїлували его на смерть, наколи-б поліция не була вдала ся в ту справу і не зарядила цїлованє по черзї. Довгий ряд патріотичних Американок передефілював коло Гобзона і кожда зложила поцїлуй на его устах. За приміром того міста приймають всюди в той спосіб улюбленого молодця, котрому неодин позавидує щастя.

— **Помер** Франц Єнджейович, властитель більших посїлостий, посол на сойм краєвий і презес ради повітової в Раві рускій, в понедїлок, о 3-ій годині по полудни, скоропостижно.

Телеграми.

Відень 3 січня. Після N. fr. Presse, вчерашна авдиенция бар. Банфі'го у Цісаря, котрому Банфі предложив справозданє, не зробила нїякої зміни в ситуациї полїтичній. Заведенє евентуальних переговорів з партиєю опозицийною зроблено зависимим від волї президента міністрів.

Відень 3 січня. Після тутешних ґазет в найблизшім часї мають бути оголошені именованя нових членів палати панів.

Париж 3 січня. Figaro довідує ся з доброго жерела, що відкликанє анґлїйского амбасадора Монзона з Парижа єсть вже річию постановленою. — Matin оголосив розмову з якоюсь видніѝшою личностию з бонапартистичної партиї. Після неї кн. Віктор Наполеон постановив в недалекій будучности зробити замах державний. Чутка, мовби межи кн. Вікторем а Людвиком Наполеоном прийшло до якогось непорозуміня, єсть безосновною.

Париж 3 січня. На побережу Франциї лютила ся вчера велика буря і наробила великої шкоди в кількох портах.

наш капітан добрий африканьский офіцир, простив єму провину.

Колиж отсей капітан став майором, прийшов на его місце 28-лїтний Корсиканець, Жантіль, дуже строгий чоловік. Він нїколи ще в Африцї не служив і не терпів найменшого ухиблення против дисциплїни. Не диво, що між капітаном а „пияком“ прийшло скоро до ворожди. Скоро підофіцира не було перший раз при апелю, дістав він вісїм днів арешту; коли перший раз упив ся, дістав 14 днів. „Пияк“ не сказав на кару нї слова, але в его очах засьвітив злові́щий огонь.

Коли Наполеон провадив в Італії війну, перевезено нас туди... Походу не буду описувати, лиш дальше оповідати... Вечер перед битвою під Меленяно, де я, як ви знаєте, стратив руку, стояли ми кватирою в однім малім селї. Капітан сказав до нас, заки ми ще до села увійшли, промову, в котрій остерігав нас перед всякими надужитями супротив мешканців.

„Пияк“, що коло мене стояв і трохи хитав ся, бо вже від рана випорожнив маркетанції пів фляшки, стиснув при бесїдї капітана легко раменами; на щастє капітан не замітив того.

Коло півночи збудив мене наглий крик, і я побачив при сьвітлї місяця товпу вояків і селян, котрі відбирали пиякови, що з цїлої сили шамотав ся, бочівку горівки, яку він зрабував на фільварку. Я побіг туди, щоби помагати; але втім надійшов капітан і розлючений крикнув до офіцира:

— Таку собаку повинно би ся на місци застрілити! Як поговорю з полковником, відріжуть вам звіздки, але сим разом на все... Завтра ідемо в огонь. Старайте ся лишитись на побоєвищи.

Другого дня розбудили нас справдї стріли і ми хопили за оружиє. Баталїон виступив зараз в похід. „Пияк“, котрого очи ще нїколи так злобно не сьвітили, ішов попри мене. Треба було взяти село Меленяно; ми не уйшли і два кільометри, коли неприятельскі пушки почали наш баталїон пороріджувати. Офіцири велїли нам розпустити ся в ланьцух і крити ся по кукурузяних полях; они самі стояли, наш капітан між першими. Ми поукляклали в житї і стріляли на пушки, що були в обсязї стрілу. Нараз торкнув ся я чогось лїктем, обернув ся і побачив „пияка“, що як раз набивав і дивив ся на мене з триюмфом.

— Ти бачиш он там нашого капітана? — спитав.

— Бачу.... або що? — відповів я і подивив ся на офіцира, що ледве двайцять кроків стояв перед нами.

— Як то що? Він не повинен був менї вчера сего говорити.

Скоро приложив карабін, вистрілив і я побачив, як капітан, котрого тїло в зад підкинуло ся, розвів руками у воздусї і мертвий упав на землю.

— Убийник! — скричав я і вхопив підофіцира за рамя.

Але негідник ударив мене кольбою так, що я відлетів на три кроки.

— Дурню; докажи що то я зробив!

Розлючений скочив я на ноги; в тім самім часї піднесли ся всї другі плянкери на полях. Полковник надбіг конем і закликав, показуючи шаблею на неприятельскі пушки:

— Наперед, жуави! На баґнети!

Щож менї було робити? Я мусів прилучити ся до иньших.

Атак жуавів був пречудний! Ви бачили коли, як филї морскі бють о скалу? Так! Отже так само спинала ся кожда компанія на гору, як филї на скалу. Три рази були ми на горі і три рази кинули нас на долину. Але вкінци побідила таки наша четверта компанія. Я вимахував моєю кольбою і ішов наперед; але я зміг лише добачити одно дуло карабінове, відтак перебило менї щось лїве рамя, так як би менї цїла рука відлетїла, я випустив карабін, упав на землю і зімлїв.

* * *

Коли я знов прийшов до себе, почув лиш далекі стріли.

Жуави стояли довкруги в великім неладї і кричали: Най живе цісар!

Один ґенерал надійшов з своїм штабом, підняв поволочену шапку і закликав:

— Хоробрі жуави! Ви перші вояки сьвіта!

Я сидів тепер на земли і імив серед болю правою рукою зранену лївицю. В тім спогадав я нечайно про страшний злочин „пияка“, що застрілив свого офіцира, з заду на отвертім боєвищи.

Що бачу! Пияк, убийник капітана виступив з ряду! Шапку згубив в борбі, а з ра-

Переписка зі всіми і для всіх.

Всїх тих, котрим ми обіцяли вислати книжки з повістями, просимо о подане докладної адреси. Книжки вже готові до висилки.

Всч. А. Ол. в Торг.: О додаткове доповнене конґруи можна просити лиш за 1898 рік і виасиґнують Вам его за три чверти року, т. е. до кінця вересня 1898. За четвертий чвертьрік тепер не асиґнує ся, лише аж по предложеню нової фасиї, до чого в своїм часї одержите вiзване. За 1897 рік додаткового доповненя конґруи вже не звернуть, бо за пізно; треба було внести подане найпізнїйше до трех місяців по одержаню платничого наказу. — **Корн. Ставн. в Рос.:** Жаданої адреси віденьского товариства не могли ми доси розвідати. Здає ся, що то товариство лише що завязало ся, але ще не розпочало дїловодства. — **Залїсецкий:** Треба би насамперед знати, на якій правній основі згаданий вами чоловік „брав патент" за одержану в 1866 р. рану. Може він мав медаль за хоробрість (Tapferkeitsmedaille). Але як би й не було, то річ певна, що ему відобрали „патент" не длятого, що він оженив ся, лиш на якійсь иншій правній основі. Надїлені згаданим золотим медалем інфантеристи і фрайтри дістають до того медалю доплату 10 кр., капралї 20 кр., фірери 30 кр. а фельдфебелї 40 кр.; ті що одержать такийже медаль, але срібний, дістають половину з того. Теперже така річ; Доплату до срібного медалю за хоробрість дістають відзначені лиш так довго, доки належать ще до войска: лінія, резерва, ляндвера, або коли належать до інвалідів або пенсіоністів. По скінченю цїлої служби войскової кінчить ся і згадана доплата. Отже коли би той чоловік побирав „патент" з титулу того медалю а не стратив був того права задля якоїсь судової кари, то на основі цїсарского розпорядженя з 1 сїчня 1898 р. мав би право побирати той додаток знову і то аж до кінця житя, почавши від 1 сїчня 1898. В такім случаю не потребує подавати просьби до цїсаря, лиш зголосити ся до тої власти, котра ему давнїйше той додаток виплачувала. Коли же би він побирав „патент" з якогось иншого титулу, то нехай піде до тої власти, котра ему давнїйше виплачувала той „патент" і поспитає, що ему робити. Ми не можемо нїчого порадити, бо не знаемо, на якій основі ему той „патент" виплачувано і з якої причини перестали виплачувати. Коли би причиною здержаня виплати була судова кара, то і просьба до цїсаря не поможе нїчого. — **Самоук у Львові:** 1) О скілько знаємо, суть лиш в німецкій мові підручники до науки греки і латини для самоуків, а именно: A. Hartleben's Bibliothek der Sprachenkunde: Latainisch, v. H. Verner, altgriechisch v. W. Schreiber, кожда по 1 зр. 10 кр.; можете виписати з книгарні: Moritz Trümmel, Wien I, Börsengasse 1. — 2) Які вимоги ставить критика до доброї новелї? — На сей темат можна би Вам богато відповідати а остаточно все то дасть ся змістити в коротких словах: писательского артизму. Хто не знає ся на штуцї писаня і не має таланту до того, тому не поможе нїяка критика. Можна навіть знати дуже докладно всїлякі вимоги критики, ба й уміти критикувати, бути добрим критиком, а мимо того не уміти самому написати новелї. Штука бачите всїляка, то дар неба, котрим не кождий надїлений. Суть люди, що лиш відчувають красу і штуку і понимають їх а длятого можуть і легко розуміти ся на нїй, але самі не в силї їх творити; можуть бути дуже добрими критиками, але нїколи артистами, а суть знов люди, що не знають ся зовсїм на вимогах критики а творять дїла штуки. Новеля єсть то коротке оповіданє, від котрого вимагає ся природної вірности, визначної черти з житя і доброї характеристики одної або кількох осіб і живої а короткої акциї. Новеля єсть майже тим, чим звичайна займаюча новинка із щоденного житя; длятого і названо такі коротки артистично оброблені оповіданя з італїяньска „новелями". Назва ся перейшла і у всї инші европейскі мови. Новеля може иногдї бути й трохи довша, але нїколи так довга як яка повість (роман). — **І. К. в З.:** 1) З засади не поручаємо нїяких фірм, бо на случай якогось можливого непорозуміня не хочемо брати вини і одвічальности на себе. Коли же хочете, щоби Вам лиш подати яку фірму годинникарску, то у Львові єсть н. пр. між иншими Józef Komorowski, ул. Академічна 5; у Відни: M. Herz & Sohn, bürgerl. Urmacher, Wien, Niederlage: Stephansplatz 6. Висилає цїнники даром. З загранинцї не радимо спроваджувати, бо раз висока оплата, а відтак не має нїякої поруки за добрий товар. — 2) О обезпечуваню дїтий на посаг або на случай смерти треба би богато писати, щоби річ докладно Вам пояснити. Удайте ся до агента асекурацийного товариства „Днїстер" в Вашій сторонї і зажадайте від него „Проспекту і тарифи премій обезпечень на житє" а в тій книжочцї, котру дістанете даром, знайдете все чого Вам потреба. Або напишіть о ту книжочку до Товариства „Днїстер" у Львові ринок ч. 10. — **Лиходольник з над Днїстра:** Про лїшаї було коротке і загальне поясненє в „Добрих радах". Тут додамо ще, що лїшай а короста не все одно. Короста єсть то недуга нашкірна, котрої причиною єсть малесеньке звірятко свербляк (або як Ви кажете свербонь) коростник. Той коростник вгризає ся в тїло під скіру і точить єї та викликує сверблячку. З того вже зміркуєте, що корости можна дуже легко набрати ся. Головна причина сеї недуги лежить у великій нехарности людий. Як лїчити ся на коросту ми вже давнїйше кілька разів писали в „Добрих радах". Головним ліком єсть сїрка, масть сїркова. — **Сидор Красняньский:** Куди піде зелїзниця: чи на Ужок, чи на Волосате — доси ще не знати; веде ся сильна аґітация в одним і другим напрямі. — **В. Ш.:** Скоро будете мусїли ставити ся до войска скорше, заким ще здасте матуру, то нема иншої ради, хиба що могли би-сте зложити іспит інтелїґенцийний перед комісиєю іспитовою, котра єсть установлена при корпуснїй командї того корпуса, до котрого Ваш полк належить. Здає ся, що будете мусїли відбути трилїтну службу. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.)

ни завданої шаблею текла кров через уста. Одною рукою опер ся він о оружиє, в другій держав розшматований хоругов неприятельску, що єї здобув. Ґенерал глянув на него зачудований.

— Брікур! — сказав він до одного дижурного официра — се раз вояки!

Зухвальним голосом вмішав ся пияк до бесїди.

— Так, пане ґенерале.... але вистанемо що найбільше ще на один раз.

— За то рад би я тебе обійміти, хлопче! — відповів ґенерал. — Мусиш одержати хрест.

В тій хвили попав я з болю моєї рани на ново в поморову.

Що дальше стало ся, ви знаєте, бо я вам вже часто оповідав. Відтято менї руку і два місяцї лежав я в шпитали в пропасници. Серед безсонних ночий питав я себе, що менї робити з „пияком". Але доказів не мав я нїяких. Він вправдї драбуга, але бравий вояк, він вправдї убив капітана, але добув ворожу хоругов.

Коли я подужав, почув, що „пияк" дістав хрест, а в нагороду перенесено его до ґвардийских жуавів. То подїлало на мене так, що я не много радував ся хрестом, який менї полковник положив в лязареті на шпитальну одежу; але все таки „пияк" заслужив собі також хрест; лише годило ся би, щоби в него цїлили вояки при екзекуциї....

Ну, тепер все минуло, від тоді я вже більше не стрітив ся з „пияком". Але коли я бачив уніформ з дїрою на плечах і то у тандитника, котрого крам стоїть не цїлих десять кроків від касарнї, де проживав все ще убийник безкарно, здавалось менї, мов би капітан допоминав ся справедливости.

* * *

Я старав ся всїми силами пересвідчити дядька Відаля, котрий попав в сильне зворушене, що він не міг инакше поступити.

Коли я кілька днїв опісля прийшов до бюра, показав він менї в ґазеті в „Дрібних вістях" ось ті стрічки:

„Вчера пополудни на бульварі Ґренейль один підофіцир ґвардийских жуавів именем Мелет, а прозваний „пияком", котрий з двома товаришами за много випив в сусїдніх шинках — дістав напад delirium tremens, коли побачив старі уніформи. Розшалїлий біг він улицями, добувши ятаґана, так що прохожі з жахом втїкали. Оба его товариші ледви змогли задержати божевільного, котрий раз в раз кричав: „Я не убийник... Я добув під Меленяно хоругов".

„Як довідуємось дістав Мелет за се геройство відзнаку і певно став би був офіцером, коли би не так пристрастно заглядав до чарки".

„Мелета відвезено до військового шпиталю, звідки его переведуть вскорі до заведеня божевільних, бо ум нещасливого мабуть вже на завсїгди затьмив ся".

Коли я віддав дядькови Відалеви ґазету, він поглянув на мене штудерно і сказав: „Капітан Жантіль був Корсиканцем... Він пімстив ся!"

Рух поїздів зелїзничних

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6·05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Сколього	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Сколього і Стрия	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Лавочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Крехомецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).